

## MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI TARAFINDAN BÜROLARDA KULLANILAN MUHASEBE PAKET PROGRAMI SEÇİMİ: KONYA İLİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Hüseyin ÇETİN\*  
Tevfik EREN\*\*

Alınış Tarihi: 11 Haziran 2014

Kabul Tarihi: 04 Ağustos 2014

**Öz:** Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler birçok iş kolunda işlerin bilgisayar ortamlarında yapılmasını sağlamaktadır. Bilişim teknolojilerindeki gelişmeler ülke ekonomilerini ve buna bağlı olarak da işletmeleri önemli ölçüde etkilemiştir. Bu gelişmelerden en fazla etkilenen de işletmenin çevresi olmuştur. Muhasebe mesleği bilişim teknolojilerindeki gelişmelerden en çok yararlanan mesleklerden biridir. Muhasebe meslek elemanları bugün mesleki faaliyetlerini bilgisayar ortamında yürütmektedirler. Bilgisayarın muhasebe mesleğinde etkin kullanımında ise, yazılım programlarının büyük önemi vardır. Muhasebe mesleği bu dijital dönüşüme en hızlı uyum sağlayan iş kollarından birisidir. Bu dijital dönüşümde doğru kararların verilmesi hem verimlik hem de müşteri memnuniyeti açısından oldukça önemlidir. Genel anlamda yazılım seçim problemi, özelden ise muhasebe paket programı seçimi, çok yönlü karmaşık bir problemdir.

Bu çalışmanın amacı; Konya ilinde mesleki faaliyetlerini yürüten muhasebe meslek mensuplarının kullanmış oldukları muhasebe paket programları üzerinde bir anket çalışması yaparak; muhasebe meslek mensuplarının muhasebe paket programı seçimini etkileyen faktörleri tespit etmek, ayrıca muhasebe meslek mensuplarının gerek bilişim teknolojilerindeki gelişmeleri takip etmede, gerekse muhasebe paket programlarını kullanma konularında karşılaştıkları problemleri tespit ederek, çözüm önerilerinde bulunmaktır.

**Anahtar Sözcükler:** Muhasebe Mesleği, Bilgi Teknolojileri, Muhasebe Paket Programı, Muhasebe Uygulamaları.

### THE SELECTION OF ACCOUNTING PACKAGE PROGRAM USED IN OFFICES BY PROFESSIONAL ACCOUNTANTS: A RESEARCH ON KONYA

**Abstract:** Developments experienced in information and communication technologies today ensure that work in many businesses is done in computerized environments. Developments in information technologies have significantly affected country economies and consequently companies. At most, business environment has affected from these developments. Accounting profession is one of the professions benefitting from developments in information technologies at the most. Professional staffs of accounting carry out their professional activities in computerized environments today. Software programs have great importance in the effective use of computers for the accounting profession. Accounting profession (accountancy) is one of the businesses

\* Yrd. Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü

\*\* Öğr. Gör. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Muhasebe ve Finansal Yönetim Bölümü

adapting to this digital transformation at the fastest. Taking right decisions in this digital transformation is very important in terms of both productivity and customer satisfaction. The problem of selection of software in general terms and selection of accounting package program in particular are a multifactorial complex problem.

This study aims at making a survey on the accounting package programs used by the professional accountants who carry out their professional activities in Konya firstly; identifying the factors affecting the selection of accounting package program of professional accountants, and additionally, determining the problems that professional accountants face in the pursuit of the developments in information technologies and in using the accounting package programs, and providing solution offers according to the findings.

**Keywords:** Accounting Profession (Accountancy), Information Technologies, Accounting Package Program, Accounting Applications.

## I. Giriş

Her geçen gün genişleyen ve karmaşık hale gelen küresel dünyada gelişen teknolojilerle birlikte faaliyetlerin başarılı bir biçimde sürdürülebilmesi için geçmişe oranla, daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu husus, finansal nitelikli bilgi ihtiyaçlarının karşılanması açısından önemli bir konuma sahip olan muhasebeden beklentileri de artırmıştır. Bilgi teknolojilerinin kullanımı her meslekte olduğu gibi muhasebe mesleğinin de vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Muhasebe işlemlerinin gün geçtikçe çeşitliliğinin artması, karmaşık hale gelmesi daha fazla bilgi ihtiyacı, muhasebe meslek mensuplarının muhasebe paket programlarına olan ihtiyaçlarını en üst düzeye çıkarmıştır.

Bilgisayar ve paket programları, bugün artık faaliyetlerin her aşamasında muhasebe meslek mensupları tarafından en üst düzeyde kullanılmaktadır. Örneğin; Faturaların kaydedilmesi, borç ve alacakların izlenmesi, beyannamelerin düzenlenmesi, stokların takibi, mali tabloların düzenlenmesi, analizi ve ihtiyaç duyulan raporların hazırlanması gibi birçok alanda muhasebe meslek mensupları muhasebe paket programlarından faydalanmaktadır.

Günümüzde işletmelerin muhasebe işlemlerinin kayıt altına alınmasında kullanabilecekleri birçok muhasebe paket programı mevcuttur. Muhasebe meslek mensupları bürolarında mükelleflerin işlemlerini kayıt altına almada bu programların birini veya bir kaçını kullanmaktadır. Bilişim teknolojilerinin hızlı gelişimi ile birlikte muhasebe paket program sağlayıcılarının sayısı her geçen gün hızla artmaktadır. Gerek yerli, gerek yabancı ve gerekse yerli-yabancı ortaklığı ile faaliyet gösteren firmaların sağlamış oldukları paket programların tercih edilmeleri yapılacak işlerin verimliliği açısından çok önemlidir. Bu paket programların temin edilmesi için ödenecek bir maliyet vardır ve bu maliyetler muhasebe meslek mensupları açısından ciddi rakamlara ulaşmaktadır. Burada muhasebe meslek mensubunun yapacağı işlemlerin çerçevesini iyi belirleyerek kendisi açısından en faydalı olanı belirlemesi çok büyük önem arz etmektedir. Örneğin Bastı ve Boyar (2012) tarafından yapılan çalışmada bu hususlar şu

şekilde sıralanmıştır. Yazılımın teknik özellikleri açısından; farklı platformlardan veri alma ve gönderme özelliği, internet tabanlı olması, menülerin kullanım kolaylığı, mevzuat değişikliklerine uyum hızı, raporlama yeteneği, TMS/TFRS ile uyumlu olması, uyarı ve bilgilendirme sistemi, yazılımın özel ihtiyaçlara cevap vermesi (esneklik) gibi hususlar önemliken, yazılım firmasında aranan özellikler; eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin kalitesi, programın piyasadaki kullanım yaygınlığı, yazılım şirketinin müşteri desteği, yazılım şirketinin ürünlerini sürekli geliştirmesi gibi hususlar göz önüne alınması gereken başlıca konulardır. Bir diğer önemli husus yazılımın maliyetidir. Eğitim ve destek maliyetinin, güncelleme maliyetinin, ilk satın alma maliyetinin, çoklu kullanıcı maliyetinin düşük olması gibi hususlardır.

Çalışmanın amacı; Konya ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına yönelik olarak yapılan bir anket ile kullanılan muhasebe paket programları ile ilgili bilgi almak, meslek mensuplarının muhasebe paket program seçimlerini etkileyen hususların tespit edilmesini sağlamak ve muhasebe meslek mensuplarının kullanılan paket programların kullanımları ile ilgili karşılaştıkları önemli sorunları tespit etmektir. Yine kullanılan paket programlarıyla ilgili muhasebe meslek mensuplarının yeterli kullanım bilgisine sahip olup olmadığı hususlarının araştırılması amaçlanmıştır.

## **II. Bilgi Teknolojileri ve Muhasebe Uygulamalarında Kullanımı**

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişim her alanı etkilediği gibi muhasebe mesleğini de büyük oranda etkilemiştir. Muhasebe verilerinin elle defterlere kayıt edilmesi işlemi, yerini bilgisayarlara ve muhasebe programlarına bırakmıştır. Bilgisayarlar çok miktardaki veriyi insandan daha hızlı işleyebilmekte ve bilgi olarak verebilmektedir. Bu da muhasebecileri ve dolaylı olarak, etkilenen kişi ve kurumları oldukça rahatlatmış olup, işin hamallık kısmından kurtarmıştır (Can ve Ceyhun, 2004: 24). Ancak Bilgisayar ve paket program kullanımı muhasebe bilgisi gerekliliğini ortadan kaldırmamaktadır (Acar ve Ömürbek, 2003: 70). Uzay (2004)'e göre teknolojik gelişmeler muhasebe mesleğini çeşitli yollarla etkilemiştir ve bu etkilenmelerden en önemlileri; muhasebe veri işleme ve kayıt işlemleri büyük ölçüde elektronik ortama aktarılarak, daha kısa zamanda sonuçların alınması mümkün olmuştur. Teknolojide yaşanan gelişmeler muhasebecilerin müşteri odaklı kıyaslama, çok boyutlu bilginin yönetimi, faaliyet tabanlı maliyetleme, tam zamanında maliyet sistemi, hedef maliyetleme ve kaizen maliyetleme, en iyiyi örnek alma (benchmarking), dengeli ölçüm kartı (balanced scorecard), dış kaynak kullanımı (outsourcing), müşteri karlılığı ve toplam kalite gibi yeni birtakım kavramlarla tanışmasını sağlamış, işletme faaliyet sonuçlarının anlaşılır, güvenilir, zamanında ve karşılaştırılabilir olarak hazırlanması için kolaylıklar sağlamıştır.

Bilgisayarların muhasebede kullanımının sağlayacağı faydaları aşağıdaki şekilde sayabiliriz (Uçar ve Ertürk, 1999: 42-43):

- İşlemlerin izlenmesi, daha hızlı ve sade bir şekle dönüşecektir.
- Bilgisayarın yardımı ile raporların hazırlanması daha kolay olacaktır.
- Sonuçları anlamlandırmada bilgisayardan etkilenilecektir.
- Bilgisayarların hızlı işlem yapması, sonuçların anında ve istenilen detayda alınabiliyor olması, muhasebe bölümlerinin yönetime denetim ve karar desteği konusunda daha fazla yardımcı olabilmeyi sağlayacaktır.

- Stokların sürekli kontrol edilmesi sayesinde, üretimin aksamaması ve atıl stok bulundurulmaması sağlanacaktır.

- Farklı tarihlerdeki işlemlerin veri tabanına kaydedilebilmesi ve bunların daha sonra kullanılabilmesi, planlamaya ve değişik fikirlerin ortaya çıkmasına yardımcı olacaktır.

Yukarıda sayılanlar dışında şu hususlar da ilave edilebilir.

- Rutin işlemlerin bilgisayarlara devredilmesi, muhasebecileri rutin işlerden ve sıkıntılı hesaplardan kurtararak (Uslu, 1975: 98), vakitlerini çoğaltmış ve önlerine gelen veriler üzerinde daha çok çalışıp onları değerlemeye daha çok zaman ayırma imkânı sunmuştur (Uslu, 1975: 97).

Bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve yaygın kullanım; muhasebe uygulamalarında ticari yazılım ürünlerinin ortaya çıkmasına yol açmış, bu da verilerin işleme ve analiz sürecini önemli ölçüde etkilemiştir (Güzel ve Mersin, 2007: 173). Günümüzde yazılım alanındaki gelişmelere bağlı olarak geliştirilip, kullanıma sunulan muhasebe paket programlarının birçoğu; muhasebeci olmayanlar tarafından da kolaylıkla kullanılabilir.

Muhasebe paket programı, işletme bilgilerinin tekdüzen hesap planı aracılığı ile muhasebe fişlerine kaydedilmesini sağlayan ve akabinde sınıflama raporlama ve analiz kapsamında meslek mensuplarına kolaylıklar sunan programlardır (Sürmen ve Daştan, 2007: 24).

Başlangıçta sadece defterlerin işlenmesi ve dönem sonunda mizan ve bilanço düzenlenmesi ile sınırlı olan muhasebe paket program kullanımları, dünya muhasebe standartları ve tekdüzen muhasebe sistemleri ile bilgisayar yazılımlarında meydana gelen gelişmelere paralel olarak; finansman, bütçeleme, üretim, maliyet muhasebesi gibi farklı modülleri kapsar hale gelmiştir. Bu ise muhasebenin gelişen teknoloji sayesinde basit defter tutmanın ötesinde teknoloji ile bütünleşik bir karar destek sistemine dönüşmesine imkan sağlamıştır (Daştan, 2008: 78).

Günümüzde birçok isim ve marka altındaki muhasebe paket programlarının yanında, işletmelere özel olarak yaptırılan yazılımlar da mevcuttur. Özel yazılım muhasebe paket programları, daha çok muhasebesi kendi bünyesinde tutulan işletmeler tarafından, kendi işlemlerine özgü olarak, yazılım şirketlerine yazdırılıp kullanırken, muhasebe bürolarında ise meslek mensupları çoğunlukla hazır paket program kullanmaktadır. Programlar muhasebe, stok, cari, fatura, bordro, çek-senet, banka vb. modüllerden

oluşmaktadır. İşletmelerde bu modüllerin birçoğu kapsamlı olarak kullanılırken, muhasebe bürolarında ise kullanım daha çok muhasebe ve bordro modülleri ile sınırlı kalmaktadır.

### III. Muhasebe Paket Programları Nasıl Olmalıdır?

Muhasebe meslek elemanlarının hızlı ve sağlıklı bir karar verebilmesi için paket programların işletmenin nitelikleri ve gereksinimleri doğrultusunda seçilmesi gerekir (Erol, 2005: 146).

Program alınırken dikkat edilmesi gereken hususlar şöyle sıralanabilir (Can ve Ceyhan, 2004: 30-31):

- Programın piyasada kullanılma yaygınlığı, güvenilirliği, satış sonrası hizmetleri,

- Değişim ve gelişime uygunluk derecesi, kullanım kolaylığı, kullanım kılavuzu,

- Paket program satıcısı firmanın; kurumsal bir işletme olup olmadığı, servis ağının yaygınlığı ve fiyatı,

- İşletme elemanlarına eğitim verme imkanı, oluşabilecek hatalara duyarlılığı vb..

Bu hususlara ek olarak,

- İlk başta iyi bir veri güvenliğine ve veri bütünlüğüne sahip, tüm dünya tarafından kabul görmüş (Microsoft SQL Server, Oracle vb) veri tabanları üzerinde çalışıyor olması (<http://www.e-kent.com>),

- Rutin işlemlerin yapılmasını kolaylaştırmak ve daha hızlı işlem yapmayı sağlayacak kısa yol tuşlarının bulunması,

- Kullanımı zorlaştıracak seviyede çok fazla parametre tanımlaması gerektirmemesi,

- Program modülleri (muhasebe, stok, cari fatura vb.) arasında geçişin kolay ve hızlı olması,

- Dönem sonu yansıtma işlemlerini ve kapanış fişlerini otomatik olarak yapma imkanı sunması,

- İşlemleri dövizli ve miktarlı kayıt imkanı tanınması,

- Kullanıcıların işlem yapma yetkilerine sınırlama sunması, vb. sayılabilir.

### IV. Uygulamanın Kapsam ve Yöntemi

Araştırma Haziran 2013 tarihinde Konya ilinde bulunan, Konya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasına kayıtlı olan ve fiilen faaliyet gösteren; Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Serbest Muhasebecilere yönelik yapılmıştır. Yeminli Mali Müşavirler defter tutmadıkları için uygulamaya dâhil edilmemişlerdir. Uygulamanın ana kütesini Konya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı ve fiilen faaliyet gösteren 750 adet Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ile Serbest Muhasebeciler oluşturmaktadır. Haziran

2013 tarihi itibari ile fiilen faaliyet göstermeyen meslek mensuplarının muhasebe paket programı kullanımı söz konusu olmadığı için ana kütle içerisine alınmamıştır. Bu ana kütle temsil edecek örneklem büyüklüğü %99 güven aralığında  $\pm 10$  hata payı ile aşağıdaki formül kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (Baş, 2001: 43-44).

$$n = Nt^2pq/d^2(N-1) + t^2pq$$

Formülde:

N= Hedef kitledeki birey sayısı

n= Örnekleme alınacak meslek mensubu sayısı

p= Gerçekleşme olasılığı

q= Gerçekleşmeme olasılığı

t=Belirli bir anlamlılık düzeyinde, tablosuna göre bulunan teorik değer

d= Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen  $\pm$  örnekleme hatasıdır.

İstenen 0.01 anlamlılık düzeyinde t tablosuna göre bulunan teorik değer 2,58 dir.

Bu verilere göre anketin kaç adet meslek mensubu üzerinde yapılması gerektiğini hesaplayalım.

$$n = (750) (2,58)^2 (0,50 \times 0,50) / (0,10)^2 (750 - 1) + (2,58)^2 (0,50 \times 0,50) = 136$$

Konya da faaliyet gösteren 750 adet meslek mensubundan tesadüfü olarak seçilmiş 220 adedine anket gönderilmiş olup, bunlardan 180 adedi geri dönmüş, bunlarında 30 adedi çelişkili ve eksik cevaplardan dolayı değerlendirilmeye alınmamıştır.

Tablo 1: Demografik Bilgiler

Ankete Katılan Kişinin;		f	Yüzde (%)
Meslek Unvanı	SM	14	9,33
	SMM	13	90,67
	<b>Toplam</b>	<b>150</b>	
Ankete Katılan Kişinin;		f	Yüzde (%)
Yaşı	20-30	3	2, 0
	31 40	62	41,33
	41-50	75	50,00
	51-60	10	6,67
	<b>Toplam</b>	<b>150</b>	
Ankete Katılan Kişinin;		f	Yüzde (%)
Meslekte Kaçınıcı Yılıınız	1-10	53	35,33
	11-20	80	53,33
	20-30	17	11,33
	<b>Toplam</b>	<b>150</b>	
Ankete Katılan Kişinin;		f	Yüzde (%)
Büroda Çalışan Kişi Sayısı	1-3	92	61,3
	4-8	58	38,67
	<b>Toplam</b>	<b>150</b>	
Ankete Katılan Kişinin;		f	Yüzde (%)
Büroda Çalışanların Eğitim Durumu	Yüksek Lisans	5	1,70

Lisans	105	35,71
Ön Lisans	63	21,43
Lise	106	36,05
Orta öğretim	15	5,10
<b>Toplam</b>	<b>294</b>	

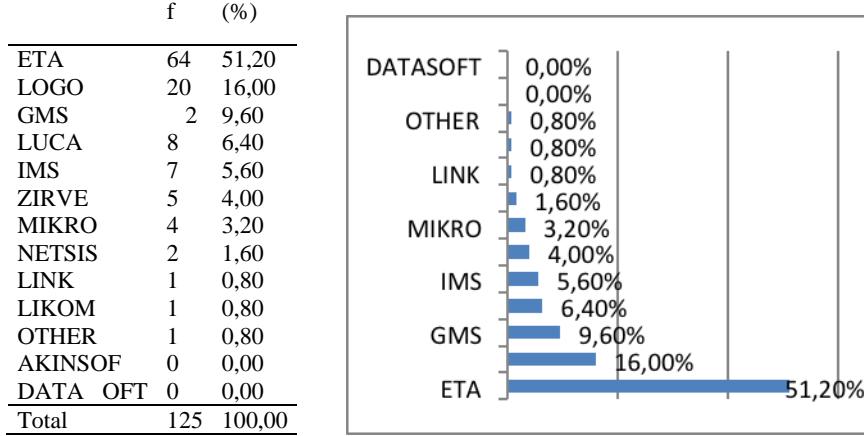
Tablo 1’de ankete katılan kişilerle ilgili genel bilgiler bulunmaktadır. Ankete katılanların büyük çoğunluğu (%90,67) SMM, geri kalanlar ise SM’dir. Ankete katılanların yaş ortalamalarına bakıldığında %41,33’ü 31-40 yaş aralığındadır. Katılımcıların yarıdan fazlasının meslekte 11-20 yıl aralığında tecrübesi olduğu, 20-30 yıl arası tecrübesi olanların oranı da %11,33’dür. Ankete katılanların tamamı kendi bürolarında mesleği icra eden kişilerdir, bürolarında çalışan sayıları incelendiğinde 1-3 kişi diyenler %61,33 ve 4-8 kişi diyenler ise %38,67’dir. Büroda çalışan personel eğitim durumları incelendiğinde ağırlıklı olarak Lisans mezunlarının olduğu görülmektedir.

Tablo 2: *Ankete katılan kişinin muhasebe programı eğitimi alıp almadığı?*

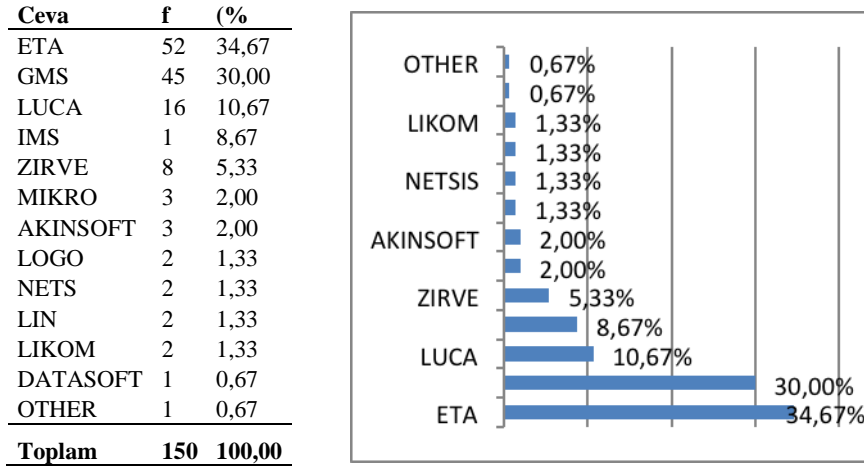
	<b>f</b>	<b>Yüzde (%)</b>
Evet	75	50,00
Hayır	75	50,00
<b>Toplam</b>	<b>150</b>	

Yukarıda Tablo 2’de ankete katılanların yarısı eğitimleri sırasında muhasebe programı eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir. Aşağıda Tablo 3’de de eğitimleri sırasında eğitimi alınan muhasebe programları görülmektedir. Buna göre en çok ETA programı (%51,20) işaretlenmiş, onu sırasıyla; LOGO, GMS, LUCA, IMS, ZİRVE, MİKRO, NETSİS izlemektedir. Diğerlerini ise birer kişi işaretlemiş, AKINSOFT ve DATASOFT programlarını işaretleyen olmamıştır. Özellikle İşletme gibi mezun olanlarının muhasebeyi seçtiği bölümlerde mümkün olduğu ölçüde fazla muhasebe paket programlarının uygulamalarının gösterilmesi ve bilgisayarlı muhasebe derslerinin artırılması yerinde olacaktır.

Tablo 3 / Şekil 1: Ankete katılan kişi muhasebe eğitimi almış ise hangi programların eğitimini aldığı?



Tablo 4 / Şekil 2: Bürolarda kullanılan muhasebe programları



Yukarıda Tablo 4'te bürolarda kullanılan muhasebe programlarından en fazla tercih edileni %34,67 ile ETA'dır. ETA muhasebe programından sonra GMS %30 ile ikinci sırada gelmektedir. Ondan sonra sırasıyla; LUCA, IMS, ZİRVE, MIKRO, AKINSOFT, LOGO, NETSİS, LİNK, LİKOM VE DATASOFT programları gelmektedir. Aşağıda tablo 5'te kullanılan muhasebe programının kaç yıldır kullanıldığı gösterilmektedir.

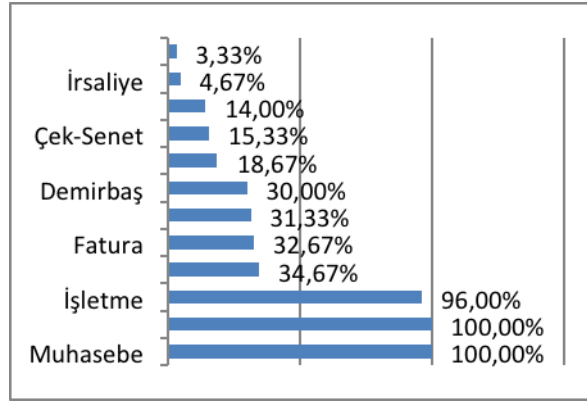


Tablo 5: Muhasebe programı kaç yıldır kullanılmaktadır?

	f	Yüzde (%)
1-5 Yıl	100	66,67
6-9 Yıl	12	8,00
10 Yıl ve Fazlası	38	25,33
<b>Toplam</b>	<b>150</b>	<b>100,00</b>

Tablo 6 / Şekil 3: Kullanmakta olduğunuz muhasebe programlarının hangi modüllerini kullanmaktasınız?

Cevap	f	Yüzde (%)
Muhasebe	150	100,00
Bordro	150	100,00
İşletme	144	96,00
Cari	52	34,67
Fatura	49	32,67
Stok	7	31,3
Demirbaş	45	30,00
Kasa	28	18,67
Çek-Senet	23	15,33
Bank	21	14,00
İrsaliye	7	4,67
İmalat	5	3,33
<b>Toplam</b>	<b>150</b>	<b>100,00</b>



Tablo 6'da ankete katılanların, muhasebe programlarının hangi modüllerini kullandıklarını görmekteyiz. Buna göre; ankete katılanların tamamı programların muhasebe ve bordro modüllerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Yine ankete katılanların %96'sı işletme modülünü kullandıklarını, %35'i cari, %33'ü de fatura modüllerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Ankete katılanların sadece %5'i irsaliye modülünü kullanırken, %3'de imalat modülü kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7: Kullanılan paket programını bazı kıstaslara göre değerlendirilmesi

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Hızlıdır	2	1,33	3	2,00	2	1,33	30	20,00	113	75,33	150
İş verimini artırır	2	1,33	5	3,33		3,33	26	7,33	112	74,67	150
Kullanımı kolay, açık ve anlaşılırdır.	3	2,00	2	1,33	4	2,67	31	20,67	110	73,33	1 0
Kullanımı çok zihinsel çaba gerektirmez	2	1,33	9	6,00	5	3,33	31	20,67	103	68,67	150
Bilgiyi güvenli bir şekilde saklar	3	2,00	3	2,00	7	4,67	5	23,33	102	68,00	150
İş performansımı artırır	3	2,00	4	2,67	9	6,00	28	18,67	106	70,67	150
İşlemlerin kontrolünü kolay bir şekilde yapmamı sağlar	0	-	5	3,33	9	6,00	34	22,67	102	68,00	150
Karmaşık ve farklı sektörlerin işlemlerini kolay bir şekilde yapma imkânı sunar	1	0,67	5	,33	16	10,67	36	24,00	92	61,33	150
Elektronik beyannameleri kolay bir şekilde hazırlama imkânı sunar	3	2,00	8	5,33	2	1,33	36	24,00	101	67,33	150
Yıllık kullanım ve servis ücreti makul düzeydedir	10	6,67	12	8,00	7	4,67	30	20,00	9	60,67	150
Servis deste hizmetleri yeterlidir	7	4,67	4	2,67	6	4,00	35	23,33	98	65,33	150
<b>Toplam</b>	<b>36</b>	<b>2,18</b>	<b>60</b>	<b>3,64</b>	<b>2</b>	<b>4,3</b>	<b>352</b>	<b>21,33</b>	<b>1130</b>	<b>68,48</b>	<b>1650</b>

Tablo 7’de kullanılan muhasebe programının kullanım nedenleri ile ilgili verilen kıstaslara, anket katılımcılarının çoğunluğu “Katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum” diye cevap vermişlerdir. Özellikle hızlı olduğu ve iş verimini artırdığı düşünülmektedir. Yine ankete katılanların çoğunluğu; kullanılan programların kullanımının kolay, açık ve anlaşılır olduğunu düşünmektedir.

Tablo 8: Kullanılan programın seçiminde etkili olan dış faktörler nelerdir?

	Hiç Etkili Değil		Az Etkili		Orta Dereceli Etkili		Etkili		Çok Etkili		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Programın ucuzluğu	54	36,00	40	26,67	18	12,00	24	16,00	14	9,33	150
Servis hizmetlerinin kalitesi	13	8,67	7	4,67	25	16,67	66	44,00	39	26,00	150
Çalışan personelin isteği	32	21,33	22	14,67	13	8,67	51	34,00	32	21,33	150
Meslek mensuplarının tavsiyeleri	18	12,00	9	6,00	24	16,00	55	36,67	44	29,33	150
Katılmış olduğum tanıtım ve eğitim semineri	32	21,33	19	12,67	14	9,33	53	35,33	32	21,33	150
Meslek odasının tavsiyesi	116	77,33	7	4,67	6	4,00	14	9,33	7	4,67	150
Eğitim öğretim sırasında almış olduğum bilgisayarlı muhasebe dersi	104	69,33	11	7,33	5	3,33	15	10,00	15	10,00	150
Programın yazılımcıları tarafından yapılan tanıtım toplantıları vb.	28	18,67	18	12,00	15	10,00	55	36,67	34	22,67	150
<b>Toplam</b>	<b>397</b>	<b>33,08</b>	<b>133</b>	<b>11,08</b>	<b>120</b>	<b>10,00</b>	<b>333</b>	<b>27,75</b>	<b>217</b>	<b>18,08</b>	<b>1200</b>

Tablo 8’de kullanılan muhasebe programının seçiminde etkili olan faktörlere yönelik bazı kıstaslara cevap aranmıştır. Programın tercih edilmesinde ucuz olmasının önemli olmadığı anlaşılmaktadır. Servis hizmetlerinin kalitesi programın seçilmesinde önemli bir etken olarak gözükmemektedir. Çalışan personelin isteği de programın seçilmesinde önemli bir etken olarak görünüyor. Meslek mensuplarının tavsiyeleri de programın seçilmesinde önemli bir etkidir. Muhasebe meslek mensubunun katılmış olduğum tanıtım ve eğitim seminerleri de önemli bir etken olarak belirtilmekle beraber bunun önemli olmadığını belirten meslek mensupları da vardır. Meslek odasının tavsiyesi çoğu meslek mensubu olarak önemli bir etken olarak görülmemektedir. Eğitim öğretim sırasında alınmış olan eğitim de muhasebe programlarının seçiminde önemli bir etken olarak görülmemektedir. Programın

yazılımcıları tarafından yapılan tanıtım toplantılarının meslek mensuplarının program seçiminde etken olduğu görülmektedir.

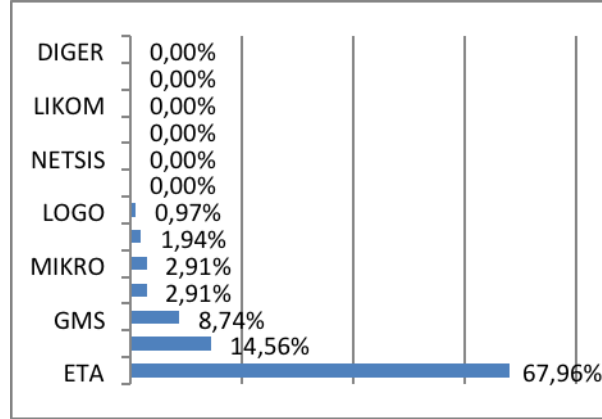
Tablo 9: Son on yılda kullandığınız paket programı değiştirdiniz mi?

	f	Yüzde (%)
Evet	103	68,67
Hayır	47	31,33
<b>Toplam</b>	<b>150</b>	

Tablo 9’da ankete katılanlara son on yılda kullandıkları muhasebe programını değiştirip değiştirmedikleri sorulmuştur. Buna göre %69’u değiştirdiğini belirtmiş, geri kalan %31’i de değiştirmediklerini belirtmemiştir. Programın değiştirilmesindeki etkenler Tablo 11’de görülmektedir.

Tablo 10 / Şekil 4: Daha önce hangi programı kullanmaktaydınız?

Cevap	f	Yüzde (%)
ETA	70	67,96
LUCA	15	14,56
GMS	9	8,74
IMS	3	2,91
MIKRO	3	2,91
AKINSOFT	2	1,94
LOGO	1	0,97
ZIRVE	0	-
NETSIS	0	-
LINK	0	-
LIKOM	0	-
DATASOFT	0	-
DIGER	0	-
<b>Toplam</b>	<b>103</b>	<b>100,00</b>



Yukarıda Tablo 10'a göre meslek mensuplarına daha önce kullandıkları muhasebe programları neler olduğu sorulmuştur. Meslek mensuplarının % 67,96'sı ETA demiştir. Bunu sırasıyla LUCA, GMS, IMS, MİKRO, AKINSOFT ve LOGO takip etmektedir. Buna göre daha önce kullanılan programlardan en çok değiştirilen program ETA programıdır.

Tablo 11: Program değiştirme kararınızda etkili olan faktör nedir?

	Hiç Etkili Değil		Az Etkili		Orta Dereceli Etkili		Etkili		Çok Etkili		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Bağlı olduğum meslek odası	89	86,41	3	2,91	2	1,94	5	4,85	4	3,88	103
Büroda çalışanların isteği	28	27,18	20	19,42	10	9,71	37	35,92	8	7,77	103
Yeterli servis hizmeti alamamak	17	16,50	19	18,45	15	14,56	29	28,16	23	22,33	103
Hızlı ve daha fazla bilgi ihtiyacı	3	2,91	7	6,80	5	4,85	39	37,86	49	47,57	103
Önceki programın kullanımındaki zorluklar	12	11,65	17	16,50	18	17,48	30	29,13	26	25,24	103
Arkadaş tavsiyesi	11	10,68	12	11,65	11	10,68	44	42,72	25	24,27	103
Almış olduğum eğitim, kurs, seminer vb	27	26,21	17	16,50	17	16,50	30	29,13	12	11,65	103
Vergi kanunlarındaki değişiklikler	42	40,78	21	20,39	9	8,74	13	12,62	18	17,48	103
Yüksek servis ve versiyon değişim ücreti	11	10,68	9	8,74	7	6,80	24	23,30	52	50,49	103
Önceki programın performansının düşüklüğü	10	9,71	13	12,62	12	11,65	33	32,04	35	33,98	103
Farklı işlemleri yapmakta zorluk çekmem	6	5,83	8	7,77	13	12,62	31	30,10	45	43,69	103
Uğramış olduğum veri kaybı	42	40,78	29	28,16	4	3,88	13	12,62	15	14,56	103
<b>Toplam</b>	<b>229</b>	<b>27,79</b>	<b>116</b>	<b>14,08</b>	<b>87</b>	<b>10,56</b>	<b>227</b>	<b>27,55</b>	<b>165</b>	<b>20,02</b>	<b>824</b>

Yukarıda Tablo 11'de Meslek mensuplarına daha önce kullandıkları muhasebe programının niçin değiştirdikleri sorulmuştur. Tablo 11 ile ilgili değerlendirmelerde kullanılan yüzdesel ifadeler "etkili ve çok etkili" ifadelerinin toplamaları alınarak değerlendirilecektir. Meslek mensuplarının bağlı

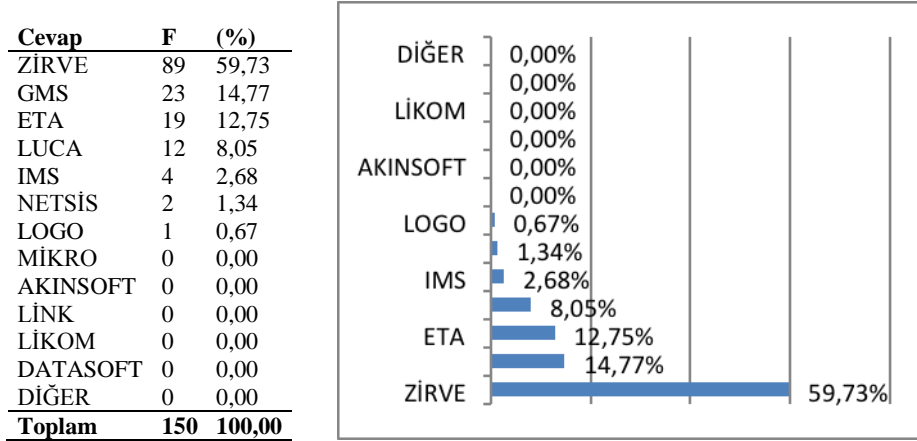
oldukları meslek odalarının program değiştirmelerinde etkisinin nispeten daha az olduğu görülmektedir (%8,74). Büroda çalışanların isteklerinin meslek mensuplarının program değiştirmesinde nispeten etkili olduğu görülmektedir (%43,69). Yeterli servis hizmeti alamamasının muhasebe programını değiştirmesinde etkili ve çok etkili olduğunu belirten meslek mensubu sayısı neredeyse ankete katılanların %50'sidir. Hızlı ve daha fazla bilgi ihtiyacı meslek mensuplarının önceki programı değiştirmesinin en önemli nedenlerindedir. Ankete katılan meslek mensuplarından %85,44'ü, hızlı ve daha fazla bilgi ihtiyacının etkili olduğunu belirtmiştir. Önceki programın kullanımındaki zorluklar da program değiştirilmesinde önemli bir etkidir (%54,37). Arkadaş tavsiyesi programın değiştirilmesinde oldukça etkilidir (%66,99). Meslek mensubunun almış olduğu eğitim, kurs, seminer vb uygulamaların nispeten etkili olduğu belirtilmiştir (%40,78). Vergi kanunlarındaki değişikliklerin etkisinin az olduğu meslek mensupları tarafından belirtilmiştir (%30,10). Yüksek servis ve versiyon değişim ücreti değiştirme nedenlerinde çok etkilidir (%73,79). Önceki programın performansının düşüklüğü de etkilidir (%66,02). Önceki muhasebe programı ile farklı işlemleri yapılmasında zorluk çekildiğinin ve bunun programın değiştirilmesinde etkili olduğunu belirtenler oldukça yüksektir (%73,79). Veri kaybından dolayı değiştirdiğini belirtenlerin oranı nispeten daha azdır (%27,18). Ankete katılan meslek mensuplarının daha önce kullandıkları muhasebe programlarını değiştirmesinde ki en etkili üç neden; hızlı ve daha fazla bilgi ihtiyacı, yüksek servis ve versiyon değişim ücreti ve farklı işlemlerin yapılmasında zorluk çekilmesidir.

Tablo 12: *Kullanmakta olduğunuz programı başka bir program ile değiştirmek ister misiniz?*

	<b>f</b>	<b>Yüzde (%)</b>
Evet	12	8,00
Hayır	138	92,00
<b>Toplam</b>	<b>150</b>	<b>100,00</b>

Tablo 12'de katılımcılara kullanmakta oldukları programı değiştirip değiştirmeyecekleri sorulmuş ve katılımcıların %92'si hayır diye cevap vermiştir. Tablo 13'de katılımcılara yeni bir program almak isterlerse tercihlerinin hangi program olacağı sorulmuş ve en fazla %59,73 ile ZİRVE programı çıkmıştır. Takip eden diğer programlar ise GMS, ETA, LUCA, IMS, NETSİS ve LOGO'dur.

Tablo 13 / Şekil 5: Yeni bir program almak isterseniz hangi programı seçersiniz?



Tablo 14: Program değiştirmek isteyenlerin değiştirmemesindeki etkili olan faktörler nelerdir?

	Hiç Etkili Değil		Az Etkili		Orta Dereceli Etkili		Etkili		Çok Etkili		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Ekonomik nedenler	2	16,67	4	33,33	1	8,33	2	16,67	3	25,00	12
Yeni programa adapte olma korkusu	0	-	3	12,50	4	16,67	5	20,83	12	50,00	24
Çalışan personelin istememesi	4	16,67	2	8,33	4	16,67	2	8,33	12	50,00	24
Bilgi kayıt sisteminin bozulacağından korkma	3	25,00	1	8,33	3	25,00	3	25,00	2	16,67	12
Teknolojik alt yapının yetersiz olması	4	33,33	0	-	5	41,67	1	8,33	2	16,67	12
Alışkanlıklarım	1	8,33	0	-	2	16,67	5	41,67	4	33,33	12
Yeni bir program almanın maliyeti	0	-	1	8,33	1	8,33	3	25,00	7	58,33	12
Yeni bir programa geçişin problem doğuracağı beklentisi	0	-	2	16,67	2	16,67	3	25,00	5	41,67	12
Hali hazırda kullandığım program satıcısı ile olan sözleşme	7	58,33	0	-	0	-	3	25,00	2	16,67	12
Yeterli servis hizmeti alamayacağımdan korkma	2	16,67	2	16,67	0	-	4	33,33	4	33,33	12

Beklediğim performansı bulamayabilme	3	25,00	3	25,00	1	8,33	2	16,67	3	25,00	12
İş yapma hızı, kalite ve verimliliğin düşme korkusu	4	33,33	2	16,67	1	8,33	2	16,67	3	25,00	12
Kullanımını öğreninceye kadar işlerim aksayabilir	2	16,67	1	8,33	0	-	4	33,33	5	41,67	12
Diğer muhasebe programlarının işlevleri ve sağlayacağı olaylıklar hakkında fazla bilgi sahibi olmama	5	41,67	1	8,33	1	8,33	3	25,00	2	16,67	12
<b>Toplam</b>	<b>69</b>	<b>3,18</b>	<b>97</b>	<b>4,47</b>	<b>112</b>	<b>5,16</b>	<b>490</b>	<b>22,59</b>	<b>1401</b>	<b>64,59</b>	<b>2169</b>

Tablo 14'de program değiştirmek isteyenlerin değiştirmemesindeki etkili olan faktörler arasında en önemlileri; yeni bir program almanın maliyetli olacağı, yeni programa adapte olma korkusu ve çalışan personelin istememesi gösterilmektedir.

#### V. Sonuç ve Değerlendirme

Bilgi ve bilgi teknolojilerindeki gelişmelerin hızlanması, son yıllarda yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmelerin de etkisiyle, bilgiyi günümüz işletmelerinin en önemli rekabet aracı haline getirmiştir. Ancak, işletmelerin bu denli rekabet aracından yararlanmaları güvenilir ve ihtiyaca uygun bilginin üretilmesi ve karar almada kullanılması ile mümkündür. Muhasebede bilgisayar kullanımı, bilgisayarların, ilk uygulama alanlarından biri olarak belirlemiştir. Çünkü muhasebe bürolarında yapılan hizmetlerin büyük bir çoğunluğu bilgisayar ortamında ve muhasebe programları kullanılarak yapılmaktadır.

Bu çalışma, Konya'da faaliyet gösteren ve Konya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasına kayıtlı olan Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Serbest Muhasebecilere yapılmıştır. 750 kayıtlı üyeye gönderilen çalışmaya 150 meslek mensubu cevap vermiştir. Ankete katılanların yarısı muhasebe paket programı eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir ve paket programların içinde en fazla eğitimi alınan program ETA muhasebe programıdır. Paket programlarının eğitimi çok önemlidir ve mutlaka kullanıcılara paket programları ile ilgili yeterli eğitimin verilmesi gerekmektedir. Bu eğitimler kullanıcılara; lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimleri sırasında verilebileceği gibi, çalışma hayatları sırasında verilebilir. Paket programlarının etkin ve verimli kullanımı, kullanıcıların paket programlara hakimiyeti ile yakından ilişkilidir.

Bürolarda kullanılan muhasebe programlarından en fazla tercih edileni ETA muhasebe paket programıdır. Bu durum eğitimi alınan paket programlar hangisidir sorusuna verilen cevap ile aynı olmasını açıklamaktadır. Muhasebe programların çok yönlü kullanımları vardır. Bürolarda muhasebe programlarının hangi modüllerini kullanıyorsunuz sorusuna ankete katılanların tamamı programların muhasebe ve bordro modüllerini kullandıklarını



belirtmişlerdir. Paket programların değerlendirilmesinde etkili olan hususlar; hızlı olması, iş verimini artırması, kullanımının kolay, açık ve anlaşılır olması, bilgiyi güvenli bir şekilde saklaması, iş performansını artırması, işlemlerin kontrolünün kolay bir şekilde yapılıyor olması, yıllık kullanım ve servis ücreti makul düzeyde olması, servis destek hizmetleri yeterli olması gibi hususlar özellikle belirtilmiştir.

Yine program tercihlerinde ucuz olmasının önemli olmadığı anlaşılmakta olup, servis hizmetlerinin kalitesinin programın seçilmesinde önemli bir etken olarak gözükmektedir. Kullanıcıların isteği; meslek mensuplarının tavsiyeleri, kullanıcıların katılmış oldukları tanıtım ve eğitim seminerleri, meslek odasının tavsiyesi ve eğitim-öğretim sırasında eğitimi alınmış paket program kullanıcıların paket program seçimini etkileyen en önemli hususlar olarak dikkat çekmektedir.

Ankete katılanlardan bazıları daha önce kullandıkları paket programı değiştirdiklerini ve değiştirmelerine neden olan en önemli etkenin bağlı olunan meslek odasının, büroda çalışan kullanıcıların isteğinin, yeterli servis hizmetinin alınmadığının, hızlı ve daha fazla bilgi ihtiyacının karşılanmadığının, önceki programın kullanımın zorluğunun, arkadaş ve meslektaş tavsiyesinin, alınan eğitim, kurs seminer gibi programların, vergi kanunlarında meydana gelen değişmelerin ve önceki programın performans düşüklüğü gibi etkenleri belirtilmiştir. Ankete katılanların çok büyük bir çoğunluğu halihazırda kullanmaya devam ettikleri muhasebe paket programından memnun olduklarını ve kullandıkları muhasebe paket programını değiştirmek istemediklerini belirtmişlerdir.

Çalışmadan elde edilen sonuca göre; muhasebe paket program kullanıcısı meslek mensuplarının paket program kullanım tercihlerinin bilinçli olduğu anlaşılmaktadır. Mevcut paket programlar değişmekte ve gelişmekte, meydana gelen yeni değişikliklere ve düzenlemelere uygun hale getirilmektedir. Muhasebe paket programlarının, muhasebe meslek mensuplarının, mesleki faaliyetlerini en iyi şekilde yerine getirmesine imkan sağlayacak, mesleki faaliyetlerini aksattırmayacak, belirli niteliklere sahip olması gerekmektedir. Muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi için, bilgisayar donanımı ile yazılımlarını, mesleki faaliyetlerinin gereksinimlerine uygun olarak seçmelidir. Bu sayede muhasebe meslek mensupları yapmış oldukları işleri, daha verimli ve etkin şekilde yapabileceklerdir.

#### **Kaynaklar**

3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu.

Acar, D. ve V. Ömürbek, (2003). Bilgi Teknolojilerinin Muhasebe Bilgi Sistemi Kullanımı Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama: Gıda Sektörü. **Muhasebe ve Finansman Dergisi**. Sayı:20. ss. 66-78

- Bastı, M. ve Boyar, E. (2012). Muhasebe Paket Programı Seçiminde Analitik Ağ Sürecinin Kullanımı. **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. Sayı,34. Aralık. s. 267.
- Baş, T. (2001) **Anket**, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- Can, V. ve A. Ceyhun, (2004). **Muhasebe Paket Programları**. Sakarya Kitabevi.
- Daştan, A. (2008). **Bilgi ve Eğitim Teknolojilerinde Yaşanan Gelişmelerin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Türkiye Değerlendirmesi**. Sermaye Piyasası Kurulu. Yayın No:209. Ankara.
- Erol, M. (2005). Muhasebe Meslek Mensuplarının (SM-SMM-YMM) Mesleki Faaliyetlerinde Kullandıkları Muhasebe Paket Programları Üzerine Ampirik Bir Çalışma. **Muhasebe ve Finansman Dergisi**. Sayı: 28. ss. 141-146.
- Güzel, T. ve Z. Mersin, (2007). Bilgi Teknolojilerinin İşletmelerin Muhasebe Uygulamalarında Yarattığı Değişim. **Muhasebe ve Finansman Dergisi**. Sayı: 35. ss. 172-177.
- [http://www.e-kent.com/upload\\_folder/Muhasebe\\_programlari\\_nasil\\_olmalı.pdf](http://www.e-kent.com/upload_folder/Muhasebe_programlari_nasil_olmalı.pdf) (Erişim 05.06.2010).
- Sürmen, Y. ve A. Daştan, (2007). Muhasebe Bürolarında ‘Bilgisayarlı Muhasebe Paket Programı’ Kullanımına Yönelik Karadeniz Bölgesi Analizi. **Muhasebe ve Denetime Bakış**. Sayı: 22. ss. 1-26.
- Uçar, M. ve S. Ertürk, (1999). **Tekdüzen Muhasebe Sistemine Uygun Uygulamalı Bilgisayarlı Muhasebe**. 4. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Uslu, S. (1975). **Bilgisayarların Muhasebede Kullanılması Yararlı ve Önemi**. Ankara İ.T.İ.A. Yayını. s.95.
- Uzay, Ş. (2004). 21. Yüzyıl Başında Muhasebe Mesleğini Etkileyen Gelişmeler ve Geleceğe Yönelik Değerlendirmeler. **Mali Çözüm Dergisi**. Sayı: 67. ss. 229-248.